

СУЧАСНИЙ ОСВІТНИЙ ПРОСТІР ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ, ВИХОВАННЯ І СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ – МАЙБУТНЬОГО ДЕРЖАВОТВОРЦЯ

УДК 37.091.2

Педагогіка
ШКОЛИ

У статті йдеться про складові сучасного освітнього закладу, що передбачає розвиток особистості в умовах розбудови Нової української школи, яка покликана підготувати громадянина України, здатного до життя, готового до свідомого життєвого вибору та самоорганізації.

Ключові слова: проектна діяльність, Нова українська школа, демократичне середовище, учнівське самоврядування, шкільні ініціативи, педагогічні ідеї.

Освіта є розкриття образу Бога в дитині. Вона є спрямованість до пізнання людиною своєї духовної сутності. Вона є спрямованість на перетворення життя на Землі, вивіщення його, спрямування до торжества прекрасного.
Шалва Амонашвілі

Ганна СОЛОМАХІНА
Директор
Каховської спеціалізованої
ЗОШ I-III ступенів № 2
з поглибленим вивченням
іноземних мов
Каховської міської ради
Херсонської області,
відмінник освіти України

Актуальність. Каховська спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 з поглибленим вивченням іноземних мов заснована у 1887 р., тож у 2017 р. вона відзначила 130-річчя. З 2002 р. функціонує як спеціалізований навчальний заклад, метою якого є забезпечення опанування учнями іноземної мови як важливого чинника виховання лінгвістично освіченої особистості, здатної інтегруватися в багатомовну європейську спільноту.

Наш заклад – це стартовий майданчик для добрих починань і злетів кожного її вихованця. Це заклад, де кожен реалізує свої здібності й задовольняє власні інтереси.

Саме тому **актуальність** поставлених завдань полягає у прищепленні інтересу до всього найвищого, морального, у прагненні створити умови, у яких кожна дитина вірить у себе й свої можливості, має змогу відчувати радість від досягнутого, бажання й надалі наполегливо працювати над собою.

Метою статті є аналіз педагогічних ідей, знахідок, роботи колективу та створення умов для формування творчої особистості, інтелігентної, освіченої людини, яка вмє будувати гармонійні відносини зі світом.

Виклад основного матеріалу. Переосмислюючи шляхи та перспективи подальшого розвитку як ін-

Зоя ШЕШЕНЯ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Каховської спеціалізованої
ЗОШ I-III ступенів № 2
з поглибленим вивченням
іноземних мов
Каховської міської ради
Херсонської області

Директор школи, лицею, гімназії № 6 '2018

Ганна СОЛОМАХІНА

Зоя ШЕШЕНЯ

дивідуума, так і соціуму вважаємо *головними завданнями* сучасної школи: формувати і розвивати демократичну особистість, втілювати ідеали та цінності відкритого громадянського суспільства, ефективно реалізовувати національні інтереси, відроджувати й примножувати інтелектуальний потенціал держави, забезпечити учням можливість здобувати знання понад обов'язковий рівень, сприяти реалізації індивідуальних творчих здібностей і обдарувань кожної дитини [1].

Для розв'язання поставлених завдань визначили такі *напрями* розвитку нашого закладу:

- Школа – лабораторія розвитку розумових здібностей;
- Школа – активний і дієвий центр роботи;
- Школа здорового способу життя;
- Шкільне самоврядування – універсальна форма активності учнів;
- Школа – осередок розвитку громади;
- Школа – це простір, де формуються демократичні цінності.

Десятирічні традиції школи дають можливість відчувати надійність і стабільність навіть в умовах швидкоплинних змін у педагогічних технологіях. У нашому освітньому закладі створено культурний, духовний та інтелектуальний простір, діє шкільне *наукове товариство*.

У Малій академії наук учні роблять перші кроки в науці, вона скеровує їх на розвиток творчих здібностей, залучає до активного дослідництва, прищеплює навички самостійної роботи, розвиває комунікативні здібності.

Щороку над дослідними темами працює понад **30 учнів**. У школі виховано **10 поколінь юних академіків**. Нині в списках Малої академії наук – **20 дійсних членів**. Проектна і науково-дослідницька діяльність старшокласників під керівництвом педагогів школи, викладачів вузів – це самореалізація власного творчого потенціалу, засіб розвитку мислення, формування навчального та соціального статусу особистості.

Якщо переглянути тематику досліджень юних науковців школи, чітко вимальовується їх *краєзнавча спрямованість*, використання місцевого матеріалу як наукової та джерельної бази. Обрана тема дає учням змогу поринути у пошук цікавих матеріалів, з іншого погляду подивитися на події соціального, політичного, культурного життя країни.

В учнів формуються новий світогляд, громадянськість, відбувається самовизначення в майбутній фаховій спеціалізації. За 20 років існування шкільного наукового товариства є чимало прикладів, коли учні школи роблять усвідомлений вибір майбутньої професії, у тому числі й у науковій сфері.

Таким чином, в умовах шкільного наукового товариства педагогічний колектив розробляє модель розвитку творчої особистості засобами науково-дослідницької діяльності, працює над впровадженням технологій, які стимулюють роботу дітей у секціях Малої академії наук.

Наступною моделлю нашого закладу, в якому яскраво відображається *ідея державно-громадського управління*, є *участь у соціальних проектах*. У 2010 р. започатковано програму «Школа як осередок розвитку громади» спільно з Всеукраїнським фондом «Крок за кроком». З 2016 р. співпрацюємо з КВНЗ «Херсон-

ська академія неперервної освіти» над реалізацією проблеми «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – ДОССУ». У 2017 р. школа увійшла до третьої хвилі програми «Демократична школа», що реалізується в Україні завдяки Міністерству освіти і науки України, Європейському Центру ім. Вергеланда та уряду Норвегії. **Такі проекти – цінний досвід для учнів, батьків, учителів та громади у розбудові Нової української школи та заповука успішного виховання свідомих громадян й поглиблення демократичної культури в суспільстві.**

Основною ланкою у становленні дитячого колективу є *учнівське самоврядування – самодіяльна організація дитячого життя в школі*. Вона уособлює демократичну та самодіяльну атмосферу, захищає й забезпечує права всіх учасників колективу, сприяє формуванню у них громадянськості, організаторських якостей, допомагає педагогічному колективу в проведенні різноманітних заходів, виступає їх ініціатором. Загалом учнівське самоврядування є незамінним помічником педагогів [2].

Наші ініціативи довели свою значимість, стали реальними механізмами об'єднання активних, творчих людей, які орієнтуються на ідеали громадянського суспільства, демократизацію як освіти, так і всіх сфер соціального життя, перетворення школи у просвітницький і культурний центри громади.

Важливе завдання, яке ми ставимо перед собою – становлення партнерських відносин із батьками, громадськими організаціями, місцевими органами самоврядування, ЗМІ. З 2002 р. видається шкільна газета «Що? Де? Коли?», що є чотириразовим призером Міжнародного конкурсу шкільних медіа.

«Козацька республіка» побудована таким чином, що кожен учень може обрати свій вид діяльності, займатися улюбленою справою, досягати нових щаблів свого розвитку. Структура шкільної республіки являє собою комплекс різноманіт-

них центрів дитячої ініціативи. Роботу дитячої організації визнано кращою в місті. «Козацька республіка» є багаторазовим переможцем і на обласному рівні.

Третій рік проходить у стінах школи дитячий кінофестиваль, заснований за ініціативою старшокласників. Фестивальні фільми ставали переможцями обласного конкурсу «В символах України – душа мого народу», Всеукраїнського конкурсу робіт юних фотоаматорів «Моя Україна», обласного фестивалю «Перлина натхнення».

Справжніми уроками успіху є шкільні свята, фестивалі, творчі конкурси, наукові конференції, що ніколи не обходяться без гостей: наших ветеранів праці, колишніх випускників школи, відомих і шанованих людей міста, депутатів міської ради, гостей зі столиці. Вони допомагають у всьому і, безсумнівно, надають фінансову підтримку. Завдяки такій співпраці виготовлено велику кількість концертних костюмів, придбано відео- та аудіо-техніку, мультимедійні проектори, обладнано шкільні кабінети, у яких розміщено комп'ютери, телевізори.

Засобом пропаганди спільних європейських цінностей серед молоді міста є *діяльність шкільного Євроклубу*, що функціонує у закладі майже **10 років** та став невід'ємною складовою учнівського самоврядування. Його діяльність спрямована на залучення учнів до пізнання європейських культур. Два роки поспіль, беручи участь у молодіжних форумах, євроклубівці заявляли про себе як краща молодіжна організація в області. На всеукраїнському конкурсі молодіжних організацій у м. Кіровограді наші учні здобули абсолютну перемогу за представлення країни-члена ЄС (Швеція) і візитної картки рідного міста. Шведське підприємство «Чумак», що діє у Каховці, надало суттєву допомогу в рекламі продукції підприємства, а також як носій культури виступило консультантом у представленні етносу країни – побуту, звичаїв, національного одягу тощо. Євро-

клуб має свою назву, емблему, власну атрибутику. Метою й завданням організації є різнобічний розвиток, самовдосконалення, самореалізація на благо собі, своїм одноліткам, громаді, родині, рідному місту, народові України. Діяльність євроклубу допомагає створенню сприятливих умов для ефективної громадської діяльності, виховання активної життєвої позиції та лідерських рис. Євроклубівці є постійними учасниками відкритої міської конференції для старшокласників («Модель ООН. Україна. Каховка»). Завдяки плідній роботі юні вихованці школи щорічно беруть участь у програмі «Flex», де зазвичай перемагають.

Давня дружба пов'язує школу з громадською організацією «Православний батьківський комітет», засновником якої є І. В. Бжезицький, депутат обласної ради. Він є постійним гостем школи. Його змістовні лекції допомагають дітям збагнути суть християнських настанов і йти по життю шляхом віри, правди і добра. На прохання батьків запроваджено курс християнської етики, який викладає священник Свято-Покровського храму м. Каховки.

Підтримку у житті нашого колективу надає Фонд «Знай більше» Ігоря Хомінця, депутата міської ради. Разом з його працівниками в школі відбувається багато спільних заходів на підтримку дітей з особливими потребами та тренінгові заняття, що пропагують здоровий спосіб життя.

Щорічно учні нашої школи проходять практику у відділах міськвиконкому, де залучаються до організації та проведення міських заходів – свят, фестивалів, засідань виконавчої влади.

ВИСНОВКИ. Сьогодні можемо говорити, що діяльність Каховської СЗОШ № 2 ґрунтується на демократичних ідеалах, повазі до кожної людини та її прав, участі у справах громади, що стосуються загального добра. Тож **наша мета** – *відшукати кращі можливості розкриття потенціалу дітей у колі їхніх*

сім'ей, школі та соціумі. Очевидним є й те, що соціальне партнерство допомагає встановлювати і розвивати взаємовигідні відносини між школою, учителями, учнями, членами громади й спонсорами у спільному розв'язанні проблем. Партнерство допомагає не тільки інтелектуально та духовно зростати нашим вихованцям, а й сприяє зростанню фахової майстерності педагогічного колективу [3, с. 18].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех, І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: наук-метод. посіб. / І. Д. Бех. – Київ: ІЗМН, 1998. – С. 2-4.
2. Дем'янюк, Т. Методика виховання в сучасній школі: навч-метод. посіб. / Т. Дем'янюк. – Київ: НМЦ середньої освіти МОН України, 200. – 286 с.
3. Смуток, Б. Від загальноосвітньої школи-новобудови до гімназії: стратегія і тактика успіху / Б. Смуток // Директор школи. – 2007. – № 33. – С. 17-23.

Галина Соломашина, Зоя Шешеня

Современное образовательное пространство как залог развития, воспитания и социализации личности – будущего государственного деятеля

В статье идет речь о составляющих современного образовательного учреждения, предусматривает развитие личности в условиях развития новой украинской школы, которая призвана подготовить гражданина Украины, способного к жизни, готового к сознательному жизненному выбору и самоорганизации.

Ключевые слова: проектная деятельность, Новая украинская школа, демократическая среда, ученическое самоуправление, школьные инициативы, педагогические идеи.

Galina Solomahina, Zoja Sheshena

Modern educational space is sn gage of development, education and socialization of personality – the future stateman

This article refers to the components of a modern educational institution which involves the development of a personality in turms of building a new Ukrainian school that is intended to prepare a responsible citizen of Ukraine, capable of life, ready to a conscious life choice and self – organization.

Keywords: poroject work, new Ukrainian school, democratie environment, student self-governance, school initiatives, pedagogical ideas.